

Ústavný vývoj Anglicka od počiatkov do 17. storočia

Táto práca sa zaoberá rozborom ústavného vývoja a vývoja práva a spoločnosti na území Anglicka od obdobia vzniku prvých anglosaských kráľovstiev až do začiatku 17. storočia. Cieľom tejto práce je na podklade relevantných historických udalostí analyzovať vlastný ústavnoprávny vývoj a podať tak ucelený výklad tejto problematiky.

Práca je rozdelená do jedenástich kapitol, ktoré na seba chronologicky nadväzujú a v rámci každej z nich sú spracované najdôležitejšie aspekty dôležité pre konštitucionálny vývoj daného obdobia. Dôraz je kladený najmä na najvýznamnejšie právne pamiatky, vývoj práva a právnych inštitútov, orgánov štátu na centrálnej i miestnej úrovni a postavenie panovníka v danom období. Osobitná pozornosť je venovaná vzniku a vývoju parlamentarizmu a jeho vzťahu k panovníkovi a ich vzájomnej interakcii.

Prvá kapitola pojednáva o anglosaskom období a zaoberá sa genézou počiatkov právneho vývoja na území dnešného Anglicka, príchodom anglosaských kmeňov a vznikom prvých politických štátnych útvarov na tomto území. V rámci tejto kapitoly bol kladený dôraz na analýzu najdôležitejších právnych pamiatok, prvé pokusy o kodifikáciu práva a v tom zmysle najvýznamnejšie zákonodarné počiny vtedajších panovníkov, vznik prvých súpisov práva, dôležitosť právnych obyčajov, ako aj na postavenie a vplyv cirkvi na smerovanie vývoja štátu a práva. Výrazný priestor je venovaný i dejinným okolnostiam v súvislosti s dánskou inváziou a vzniku dvojkoľajnosti práva (danelaw). V nadväznosti na to je spracovaný ďalší právny vývoj, postupná diferenciacia anglickej spoločnosti, deskripcia mocenskej štruktúry štátu, postavenia panovníka a správy štátu. Pozornosť je venovaná i východiskám a špecifikám súdobého súdneho procesu a jeho najvýznamnejším inštitútom. Vývoj v rámci prvej kapitoly uzatvára historický predel v súvislosti s "Norman Conquest" v roku 1066.

Druhá kapitola sa zaoberá obdobím vlády normanských panovníkov, počínajúc Viliamom Dobyvateľom a končiac Henrichom I. Dôraz je kladený najmä na analýzu dopadov ich vlády na anglosaský právny systém a s tým súvisiace zmeny, významný priestor je venovaný najmä rozboru "Domesday book". Zaoberá sa zmenami vo vzťahu k cirkvi, posilnením centrálnej vlády, základmi novej správy štátu a rozvojom lénných vzťahov.

Tretia kapitola je rozsahom najkratšia a pojednáva o období vládnutia Henricha I. najmä v súvislosti s jeho reformnou činnosťou v oblasti súdnictva, financií a správy štátu.

Štvrtá kapitola sa zaoberá obdobím vládnutia Henricha II. Chronologicky popisuje najvýznamnejšie udalosti v oblasti vývoja práva prispievajúce k rozvoju konštitucionalizmu a s tým súvisiace historické okolnosti. Priestor je venovaný najmä rozboru "Clarendon Assizes", vzniku common law, zmenám v súdnej oblasti a najmä vzniku porotných súdov a inštitútu jazdných sudcov za vlády Henricha II.

Piata kapitola poskytuje samostatný priestor vláde "John the Lockland" a najmä rozboru "Magna Charta libertatum", jedného z najvýznamnejších dokumentov, ktoré ovplyvnili vývoj anglického konštitucionalizmu. Okrajovo sú zmienené i súvisiace historické okolnosti, najmä panovníkov spor s cirkvou a posilnenie moci vysokej šľachty.

Šiesta kapitola je venovaná obdobiu ústavného vývoja a vzniku parlamentu v 14. storočí a obdobiu vlády Henricha III. a Eduarda I., okrajovo je priestor venovaný najvýznamnejším "legal writings".

Siedma kapitola sa zaoberá obdobím vlády Eduarda II., Eduarda III. a Richarda II. a zameriava sa predovšetkým na dôsledky politickej krízy, poklesu počtu obyvateľov a zmeny v rozsahu právomocí parlamentu vo vzťahu k panovníkovi.

Predmetom ôsmej až desiatej kapitoly je obdobie vlády dynastií Lancasterovcov a Tudorovcov na anglickom tróne, oslabenie vysokej šľachty a parlamentu v dôsledku "war of roses" a prechod k absolutistickej monarchii. Deviata kapitola je venovaná vláde Henricha VIII., predovšetkým problematike okolností vzniku anglikánskej cirkvi, zmenám ohľadne problematiky nástupníctva a dopadom reformačného zákonodarstva. Desiata kapitola rozoberá obdobie vládnutia Alžbety I., obnovenie zákonov ustanovujúcich anglikánsku cirkev a finančné pozadie jej zvyšujúcej sa závislosti na parlamente.

Záverečná jedenásta kapitola je zhrnutím najdôležitejších aspektov vývoja parlamentu v období od 14. do 16. storočia.